

Quid plastic zakjes ?

Een verantwoord alternatief voor (ultra)lichtgewicht plastic zakjes voor eenmalig gebruik

Belgian BioPackaging vzw (BBP)

- Belangenverdediging van één van de verpakkingen van de toekomst : composteerbare verpakkingen, vervaardigd met een maximaal aandeel van hernieuwbare grondstoffen
- Groepeert niet alleen producenten en leveranciers van verpakkingen, maar ook studiebureaus, (universitaire) onderzoekcentra, grondstofproducenten, afnemers/gebruikers van deze composteerbare verpakkingen
- Doel : organische recyclage aanvaardbaar maken
prijsbarrières opheffen (FostPlus bijdrage)
- Al méér dan 10 jaar actief
- Inez Monteny (OWS) & Erik Vanderlinden (The Compost Bag Company)

Goddank zijn er verpakkingen !

Vele functies van verpakkingen

- bewaren en beschermen
 - ☞ hygiëne
 - ☞ vermindert schade en verspilling
- portioneren
 - ☞ efficiënt vervoeren & verhandelen
 - ☞ convenience
 - ☞ vermindert verspilling
- informatie verstrekken
 - ☞ soms levensnoodzakelijk
- service
- marketing
- ...

Nuttige functies van verpakkingen

- **maar wat als nuttige functie wegvalt ? => verpakkingsafval !**
- nuttige functionele karakter van verpakkingen erkennen en zoveel mogelijk bewaren bij zoeken naar betere alternatieven
- verbod of vervanging mag geen achteruitgang zijn

Verantwoorde verpakkingen van de toekomst

- Algemeen principe :
 - ☞ design gericht op optimale materiaalrecyclage en -hergebruik
- Specifiek voor een deel van de voedingsverpakkingen :
 - ☞ design gericht op organische recyclage
- Organische recyclage
 - ☞ = materiaalrecyclage met een omweg...

compost als bodemverbeteraar

plantengroei

materiaal-
recyclage
hergebruik

bioraffinage
hernieuwbare
materialen

nuttig leven

verbranding
met energie
recuperatie

compostering
vergisting

Bioplastic !qué?!

Grote spraakverwarring !

- oorspronkelijk **bio-afbreekbare** kunststof (van fossiele bron)
- later ook (niet-bioafbreekbare) kunststof **van hernieuwbare bron**
- gelukkig ook **bio-afbreekbaar én van hernieuwbare bron**.

Heeft iedereen het begrepen ?

Composteerbaar

- “End-of-Life” aspect
 - ☞ “terug naar de natuur”

- Europese norm EN13432
 - ☞ desintegratie
 - ☞ volledige bio-afbraak
 - ☞ geen ecotoxiciteit
- KB 9/9/2008 (2008-24387)
- ≠ OXO-degradatie !! (microplastics)

Hernieuwbaar

- “Cradle” aspect
 - ☞ “komt uit de natuur”

- Europese norm EN16640
 - ☞ aandeel “recente” koolstof
- CO₂ impact
 - ☞ kringloop CO₂
 - ☞ geen toevoeging CO₂

Blue economy

Duurzaam & sociaal
herindustrialiseren
van de westerse wereld,
maar dit keer mét de natuur
en niet tégen de natuur

<http://www.theblueeconomy.org/>

Matrícia-project – voorbeeld voor Vlaanderen

Natuurlijk : kardoen = endemisch onkruid in Middellandse Zeegebied

Duurzaam

- gebruik van marginale gronden
- geen irrigatie, geen bemesting
- “zero waste”

Sociaal

- inkomen voor verarmde boeren
 - ☞ valorisering marginale gronden
 - ☞ apicultuur
- 250 arbeidsplaatsen in bioraffinage

Ook in Vlaanderen interessante opties (o.m. suikerbietenpulp)

Europese Richtlijn (EU)2015/720

- Viseert alle plastic zakken voor éénmalig gebruik, óók de ultralichtgewicht zakjes
- Laat toe voor deze laatste een uitzondering te maken om hygiënische reden

Cfr. Frankrijk, Italië, Spanje, Wallonië, enz.

Alternatieve groenten- & fruitzakjes

Enkele (functionele) vereisten

Impact op consument	makkelijk in gebruik, geen rompslomp, geen risico voedselveiligheid
Logistieke impact	beperken van handling en transport omwille van kost en milieu-impact
Duurzame productie	duurzame materiaalbron, duurzame productieprocessen (bv. water, energie...)
Hergebruik/recyclage	nuttig hergebruik, makkelijke materiaal- of organische recyclage
Transparantie	vlotte afhandeling aan de kassa, zeker als groenten en fruit dààr gewogen worden
Vochtresistent	belangrijk hygiëneaspect (groenten worden beneveld om vers te houden)
Kost	beperkte kost voor retailer en consument

- ☞ niet één enkele perfecte oplossing
- ☞ alternatieven uit composteerbaar papier en bioplastic komen om verschillende redenen heel goed uit de vergelijking, maar ze kosten wel meer dan de huidige polyethyleen zakjes.

Quick win

Composteerbare groenten- & fruitzakjes zijn een eenvoudig te realiseren quick win in optimaliseren van afvalbeheer binnen de circulaire economie.

Groenten- & fruitzakjes zijn heimelijke vervuilers ... maar dat hoeft niet zo te zijn.

Plastic zakjes

- komen in het GFT-afval terecht = sluikstorten !!
 - ☞ 14% van de plasticvervuiling *
- verstoren het composteerproces
- microplastics in het compost en in de bodem (accumulatie !)

Composteerbare zakjes

- verbeteren de participatiegraad bij selectief inzamelen GFT
 - ☞ hygiënische en handige tool
- positieve impact op de kwaliteit van ingezameld GFT
 - ☞ minder algemene verontreiniging
- geen procesverstoring, geen verontreiniging van compost

* Zie studie BBP/OWS, 31 maart 2014, (20 blz) (www.belgianbioplastics.be)

Quick win : wat te doen ?

- verbied het gebruik van traditionele plastic groenten- & fruitzakjes
 - ☞ Vlaco en de composteerders willen hun deuren voor composteerbare alternatieven pas openzetten als de traditionele zakjes verboden worden.
- reglementeer het gebruik van alternatieve groenten & fruitzakjes
 - ☞ gecertificeerd composteerbaar (minimum volgens EN13432)
 - ☞ gecertificeerd minimaal aandeel hernieuwbare grondstoffen (volgens EN16640)
- stimuleer het hergebruik van composteerbare zakjes als inzamelrecipiënt voor GFT in de keuken (verplicht retail tot educatie)
- handhaaf het OVAM-verbod op GFT-inzameling in traditionele plastic zakken, ook in het professionele kanaal (afvalbedrijven)

Ja, maar ... waarom ?

Pro

- bewaar de functionaliteit als verpakking maximaal
- vergroot participatiegraad van selectief inzamelen GFT-afval
- verbeter het composteerproces en de compostkwaliteit
- verminder verontreiniging van de bodem (en de oceanen) door microplastics in het compost

Contra

- vergroot de kost voor de retail
 - ☞ traditioneel plastic zakje kost 0,5 ct
 - ☞ composteerbaar zakje kost 2 ct
 - ☞ MAAR kost wordt nu al doorgerekend in de prijzen van groenten & fruit
 - ☞ te counteren door een door de overheid opgelegde minimumprijs (cfr. Italië)

Belgian BioPackaging vzw enkele partners

Belgian BioPackaging vzw

enkele interessante verwijzingen

<http://www.belgianbiopackaging.be/white-paper/>

<http://www.belgianbiopackaging.be/wp-content/uploads/2016/06/KB-AR-09-09-2008-Compostable-Biodegradable.pdf>

<https://www.european-bioplastics.org/glossary/>

<http://www.matrica.it/>

<https://www.ugent.be/bw/en/research>

<http://www.bbeu.org/pilotplant/>

<https://www.youtube.com/watch?v=27NUr7XnlhY>

Contact : Dirk Wens, voorzitter BBP vzw (dirk.wens@benatural.be of +32 (472) 619327)